

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4124
Tarih : 04.11.2019

- 21244

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Tuma ÇELİK

Mardin Milletvekili

Mardin ili tarihi dokusu ve katmanlarıyla pek çok kültürü, dili ve dini içinde barındıran bir kenttir. Kent çok katmanlı yapısıyla tarih araştırmalarının önemli rol oynadığı, tarihi dokusunun korunması ve araştırılması gereken Mezopotamya'nın en önemli bölgelerinden biridir. Mardin ilinin Artuklu ilçesinde Eski Mardin olarak adlandırılan tarihi yerleşim alanında bulunan Cumhuriyet Meydanı ise kentte Süryanilere ait Meryem Ana Kuyusu, Kapuçin Kilisesi ile Hristiyan ve Müslümanlara ait mezarların bulunduğu alan olarak bilinmektedir. Bölge Süryaniler ve kentte yaşayan diğer halklar açısından önem arz ederken sadece orada yaşayan halkların değil aynı zamanda bir dünya mirasıdır ve korunması gerekmektedir.

Kentsel Sit Alanı ve Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içinde yer alan Cumhuriyet Meydanı'nda kaynaklarda yer alan bilgilere ve fotoğraflara göre 1920'li yıllara kadar "Süt Kuyusu" olarak bilinen Meryem Ana Kuyusu, Kapuçin Kilisesi ile Hristiyan ve Müslümanlara ait mezarlar bulunmaktadır.

Cumhuriyet meydanının Kentsel Sit Alanı içerisinde kalmasına ve yer altında kalıntıların olduğu bilinmesine rağmen; Mardin ili, Artuklu ilçesi, Şar Mahallesi, Kentsel Sit Alanı ve Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içinde yer alan Cumhuriyet Meydanı'na yönelik hazırlanan Cumhuriyet Meydanı Kentsel Tasarım Projesine ilişkin Mardin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı 17.12.2018 tarihi ve 36186 sayılı yazısıyla Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunulmuştur ve 31.01.2019 tarihinde Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunan alanda altyapı ve otopark projesi kurul tarafından onaylanmıştır.

2249

Cumhuriyet Meydanında Müze alanı önünde Kayyum yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesi, "Süt Kuyusu" olarak bilinen Meryem Ana Kuyusu, Kapuçin Kilisesi ile Hristiyan ve Müslümanlara ait mezarların bulunduğu alanda daha önce durdurulan altyapı ve otopark çalışmasını yeniden başlatmıştır.

Basına ve Kamuoyuna yansıyan haberlere göre; Mardin'in Artuklu ilçesindeki tarihi yerleşim alanında bulunan Cumhuriyet Meydanı'nda, kayyum yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesi ve Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA) tarafından bir süre önce "yenileme projesi" adı altında altyapı çalışması başlatıldı. Meydanın yenilenmesi ve altında otopark yapılması için başlatılan çalışma kapsamında bazı yapılar yıkıldı. Çalışma, 23 Şubat tarihinde "ihale yapılacak olması" gerekçesiyle durduruldu.

Kentte yaşayan Süryaniler, 1950'li yıllarda meydan haline getirilmeden önce söz konusu çalışmanın yapıldığı bölgede, "Süt Kuyusu" olarak bilinen Meryem Ana Kuyusu, Kapuçin Kilisesi ile Hristiyan ve Müslümanlara ait mezarlar bulunduğunu belirtti.

Basının Müze yetkilisi ile yaptığı görüşmeye göre; bölgenin tarihi öneminin bilindiğini ancak yapılan çalışma sırasında bölgede çıkacak olası tarihi eser ve yapıların taşınmasının düşünüldüğünü kaydetti. Bölgedeki çalışmanın amaçları arasında tarihi kalıntıları yerinde koruma amacının olmadığını aktaran yetkili, çalışmanın tamamen Valilik kontrolünde olduğunu söyledi.

Yine basına yansıyan bilgilere göre Mardin Müzesinden bir yetkili tarafından çalışmanın amaçları arasında tarihi kalıntıları yerinde koruma amacının olmadığı ve çalışmanın tamamen valilik kontrolünde olduğunu belirtmiştir.

Bu bağlamda;

1. DİKA ve kayyum yönetimindeki belediye tarafından altyapı ve otopark çalışmasının başlatılması kararı ne zaman verilmiş, proje ne zaman ihale edilmiştir?
2. İşvereni Mardin Valiliği olan proje için ne kadar bütçe ayrıldı?
3. Tarihi önemi bilinen bölgede tarihi eser ve yapıların çıkma ihtimali varken alanda ağır iş makineleri ile altyapı çalışmasına bakanlığınız tarafından hangi araştırma ve bilirkişi raporuna göre izin verilmiştir?
4. Bakanlığınıza bağlı Müze Müdürlüğü ve Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Koruma Uygulama ve Denetim Bürosu'ndan (KUDEB) tarafından herhangi bir yetkili görevlendirilmiş midir?
5. Proje alanı 39.500 metrekare olarak belirlenen inşaatın işvereni Mardin Valiliği bu projeyi ihale edebilmek için gerekli izinleri alarak bütün prosedürü tamamlamış mıdır?
6. Kaynaklarda yer alan bilgilere göre tarihi kalıntıların bulunma ihtimali olan bölgede başlatılan altyapı ve otopark çalışmasına ilişkin Bakanlığınız tarafından kamuoyu bilgilendirilecek mi?
7. Tarihi alanda çıkan eserler yerinde mi koruncak. taşınacak mı?